

Schuster Rudolf, prezident Slovenskej republiky, Pozdravný dopis	5
Záverčné usnesenie XXXV. mezinárodnej konferencie archeológie stredoveku	6
A. HRANICE V ŽIVOTĚ STŘEDOVĚKÉHO ČLOVĚKA	
Slivka Michal, Hranice v mentálnom chápaní stredovekého človeka	9
Hanuliak Milan, Charakter a význam hraníc v časopriestorovej dimenzii pohrebného ritu z mladšieho úseku včasného stredoveku	37
Štefanovičová Tatiana, Bratislava – hraničné mesto	53
Lukačka Ján, Ohraničovanie majetkových celkov v stredoveku	61
Grzesik Ryszard, Vznik a premeny hraníc Piastovského Poľska	67
Měřínský Zdeněk–Zumpfe Eva, Die südmährische Grenze – verbindend und trennend (Thesen) ..	77
Bolina Pavel, „Per transversum montis Scalicze“ – k interpretaci pozůstatků starých cest na katastru Dolan u Olomouce ve světle rozhraničovacíh dohod dolanského kláštera a olomoucké kapituly z roku 1404	93
Konečný Lubomír, Poznámka ke geopolitickému fenoménu raně středověké Moravy	119
Charvát Petr, „Better it is to go wide – go wide!“ Hranice a její překračování ve středověkých Čechách – a nejen tam	129
Razím Vladislav, K tendencím v ochraně hranic českého státu 13. století	141
Bláha Radek–Sigl Jiří, Opevnění a problematika vymezení hranic města na příkladu Hradce Králové .	161
Küntzel Thomas, Stadt und Grenze – die Landwehr der Stadtwüstung Nienover im südnieder- sächsischen Kontext.	167
Janiš Dalibor–Šenkýřová Jana, Hranice statků a pozemků – jejich zachycení v písemných (právních) pramenech	193
Tomková Kateřina, Maříková-Kubková Jana, Frolík Jan, Hranice života, hranice zapomnění. Hroby významných církevních představitelů na Pražském hradě v období přemyslovské a lucemburské vlády	203
Kurasinski Tomasz, Wędrować w zaświaty. O znaczeniu klucza w przestrzeni grobowej (na przykladzie znalezisk z terenu Polski wczesnopiastwskiej)	225
Hunka Ján, Rozdiel medzi chudobnými a bohatými na základe písomných prameňov z rokov 1000–1301	239
B. VÝZKUM MĚST	
Đurišová Marcela, Opevnenie Košíc	249
Labuda Jozef, Banská Štiavnica ako príklad osídľovania banských regionov	261
Oriško Štefan, K počiatkom stredovekého meštianskeho domu na Spiši. (Jednopriestorový kamenný dom)	267
Smoláková Mária, Šablónové maľby neskorogotických drevených stropov	283
C. VÝZKUM OPEVNĚNÝCH SÍDEL	
Hanuliak Václav, Hrad Čabraď v dejinách Hontu	299
Glos Peter–Šimkovic Michal, Nové poznatky o stredovekej podobe pohraničných hradov Lubovňa a Plaveč	309
Plaček Miroslav, Hrady na hranici při pohledu z hranice	331
Durdík Tomáš, K problematice pohraničních tzv. horských hrádků	343
Varhaník Jiří, Goticko-renesanční opevnění hradu Hluboké nad Vltavou	357
D. VÝZKUM VESNICKÝCH SÍDEL	
Nekuda Vladimír, Das frühmittelalterliche Dorf in Ostmitteleuropa	365
König Tomáš, Príspevok k včasnostredovekému osídľeniu Tomášikova a okolia, okr. Galanta	415

E. SAKRÁLNÍ STAVBY A KLÁŠTERY

James Hogg, Daily Life in the Charterhouses of Lethenkov and Lechnitz in the Late Middle Ages as seen in the Acta of the Carthusian General Chapter	421
Maliniak Pavol, Úloha klášterných majetkov pri lokalizovaní hraníc Zvolenského komitátu	453
Ševčíková Zuzana, Dvorec cisterciánov na Michalskej ulici v Bratislave. Niekoľko nových poznatkov	469
Kohoutek Jiří, Vácha Zdeněk, Vřla Radim, Výzkum středověké architektury na Zlínsku III	477
Kohoutek Jiří, Výzkum v presbytáři kostela Neposkvrněného početí Panny Marie ve Starém Městě u Bruntálu	493

F. HMOTNÁ KULTURA

Novák Martin, Príspevok k výskumu stredovekých kamenných krstiteľnic na Slovensku	507
Koňšová Petra, Ku klasifikácii vrcholnostredovekých ostrôh z územia Slovenska (12.–15. storočie)	523
Reichenbach Karin, Sichel in mittelalterlichen Gräbern in der Slowakei	549
Ušiak Peter, Formy na výrobu kachlíc z Banskej Bystrice a Slovenskej Lupče	561
Hoššo Jozef, Hranica medzi stredovekom a novovekom vo svetle archeologických nálezov keramiky	569
Jordánková Hana–Loskotová Irena–Merta David, Odras domáci války v produkci brněnských kamenářů druhé poloviny 15. století	581
Bravermanová Milena, Hroby pražských biskupů v kostele sv. Víta na Pražském hradě	599

K HISTORII MÍSTA KONÁNÍ KONFERENCE

Krajčovič Rudolf, Hrabušice – názov motivovaný strategickým priestorom	615
--	-----

RECENZE A ZPRÁVY O LITERATUŘE

Dušan Buran a kolektiv, Gotika. Dejiny slovenského výtvarného umenia (Michal Slivka)	617
Daniela Dvořáková, Rytier a jeho kráľ Stibor zo Stiboric a Žikmund Luxemburský. Sonda do života stredovekého uhorského šľachtica s osobitým zreteľom na územie Slovenska (Petra Koňšová)	618
Marek Dulinicz, Kształowanie się Słowiańszczyzny Północno-Zachodniej. Studium archeologiczne (Tomáš König)	619

Inhalt

Schuster Rudolf, Präsident der Slowakischen Republik, Begrüßungsbrief	5
Beschluß der XXXV. internationalen Tagung der Mittelalterarchäologie	6
A. DIE GRENZE IM LEBEN DES MITTELALTERLICHEN MENSCHEN	
Slivka Michal, Grenze in der Mentalwahrnehmung des mittelalterlichen Menschen	9
Hanuliak Milan, Charakter und Bedeutung der Grenzen in der zeiträumlichen Dimension des Begräbnisritus im jüngeren Abschnitt des Frühmittelalters	37
Štefanovičová Tatiana, Bratislava – eine Grenzstadt	53
Lukačka Ján, Ermittlung der Grenzen von Grundbesitzen im Mittelalter	61
Grzesik Ryszard, Entstehung und Änderungen der Grenzen von Piastischen Polen	67
Zdeněk Měřínský–Zumpfe Eva, Die südmährische Grenze – verbindend und trennend (Thesen) ..	77
Bolina Pavel, „Per transversum montis Scalicze“ – zur Interpretation der Überreste der alten Wege auf dem Kataster der Gemeinde Dolany bei Olomouc im Lichte der Abgrenzungs- vereinbarung de Klosters in Dolany und des Kapitels in Olomouc aus dem Jahr 1404	93
Konečný Lubomír, Bemerkung zum geopolitischen Phänomen des frühmittelalterlichen Mährens ...	119
Charvát Petr, „Better it is to go wide – go wide!“ Grenze und ihre Überschreitung im mittelalter- lichen Böhmen – und nicht nur dort	129
Razým Vladislav, Zu den Tendenzen in der Verteidigung der Grenzen des böhmischen Staates im 13. Jahrhundert	141
Bláha Radek–Sigl Jiří, Befestigung un Problematik mit der Abgrenzung der Stadtgrenze auf dem Beispiel der Stadt Hradec Králové (Königgrätz)	161
Küntzel Thomas, Stadt und Grenze – die Landwehr der Stadtwüstung Nienover im südniedersäch- sischen Kontext	167
Janiš Dalibor–Šenkýřová Jana, Grenze der Güter und Grundstücke – ihre Dokumentation in den schriftlichen (juristischen) Quellen	193
Tomková Kateřina–Maříková Jana–Frolík Jan, Grenze des Lebens – Grenze der Vergessenheit ...	203
Kurasinski Tomasz, Wandern ins Jenseits. Von der Bedeutung der Schlüssel in den Gräbern (Auf dem Beispiel der Funde von frühpiastowzer Polen)	225
Hunka Ján, Unterschied zwischen Armen und Reichen auf Grund der schriftlichen Quellen aus den Jahren 1000–1301	239
B. ERFORSCHUNG DER STÄDTE	
Đurišová Marcela, Befestigung der Stadt Košice	249
Labuda Jozef, Die Stadt Banská Štiavnica als Beispiel für die Besiedlung der Bergbauregion	261
Oriško Štefan, Zu den Anfängen des mittelalterlichen Bürgerhauses auf dem Gebiet von Spiš (Zips)	267
Smoláková Mária, Schablonengemälde an den spätgotischen Holzdecken	283
C. ERFORSCHUNG DER BEFESTIGTEN SITZEN	
Hanuliak Václav, Burg Čabraď in der Geschichte von Hont	299
Glos Peter–Šimkovic Michal, Neue Erkenntnisse über die mittelalterliche Form der Grenzburgen Lubovňa und Plaveč	309
Plaček Miroslav, Die Burgen auf der Grenze bei der Ansicht von der Grenze	331
Durdík Tomáš, Zur Problematik der kleinen Befestigungsanlagen der sog. „kleinen Gebirgsburgen“ in gebirgigen Grenzgebieten	343
Varhaník Jiří, Befestigung der Burg Hluboká nad Vltavou aus der Zeit der Gotik und der Renaissance .	357
D. ERFORSCHUNG DER LÄNDLICHEN SIEDLUNGEN	
Nekuda Vladimír, Das frühmittelalterliche Dorf in Ostmitteleuropa	365
König Tomáš, Beitrag zur frühmittelalterlichen Besiedlung von Tomášikovo und der Umgebung, Bez. Galanta, Slowakei	415

E. ERFORSCHUNG DER SAKRALBAUTEN UND DER KLÖSTER

Hogg James, Daily Life in the Charterhouses of Lethenow and Lechnitz in the Late Middle Ages as seen in the Acta of the Carthusian General Chapter	421
Maliniak Pavol, Die Rolle der Klosterbesitze bei der Lokalisation der Komitatsgrenze von Zvolen	453
Ševčíková Zuzana, Der Zisterzienser Hof in der Michalská-Gasse in Bratislava	469
Kohoutek Jiří–Vácha Zdeněk–Vrba Radim, Erforschung der mittelalterlichen Architektur auf dem Gebiet von Zlín III	477
Kohoutek Jiří, Erforschung im Presbyterium der Kirche der Unbefleckten Empfängnis der Jungfrau Maria in Staré Město (Altstadt) bei Bruntál (Freudental) im Jahr 2002	493

F. DIE SACHKULTUR

Novák Martin, Beitrag zur Erforschung der mittelalterlichen Steintaufbecken in der Slowakei ...	507
Koóšová Petra, Zur Klassifikation der hochmittelalterlichen Sporen auf dem Gebiet der Slowakei (12.–15. Jahrhundert)	523
Reichenbach Karin, Sichel in mittelalterlichen Gräbern in der Slowakei	549
Ušiak Peter, Kachelformen aus Banská Bystrica und Slovenská Lupča	561
Hoško Jozef, Die Grenze zwischen dem Mittelalter und der Neuzeit im Lichte der archäologischen Keramikfunde	569
Jordánková Hana–Loskotová Irena–Merta David, Widerspiegelung des Heimkrieges in der Produktion der Brünnener Ofensetzer in der zweiten Hälfte des 15. Jahrhunderts	581
Bravermanová Milena, Gräber der Prager Bischöfe in der St. Veit Kathedrale auf der Prager Burg	599

ZUR GESCHICHTE DES TAGUNGORTES

Krajčovič Rudolf, Hrabušice	615
-----------------------------------	-----

BUCHBESPRECHUNGEN	617
-------------------------	-----